

003703

Stadhuis Leuven, het hart van de stad

Vijf inspiraties

1 ENSCENERING

Vanaf 1433 ontstaat in Leuven een volwaardige Grote Markt omringd door drie prestigieuze publieke gebouwen Stadhuis, Tafelrond en Sint-Pieterskerk. Vijfhonderd jaar later zet het Duitse leger de befaamde universiteitsbibliotheek in lichterlaaie. De Grote Markt ligt in puin. Het stadhuis is gelukkig gespaard. De wederopbouw van België wordt treffend beschreven in het boek "Resurgam" van Marcel Smets (1985). De Grote Markt verkrijgt een verzorgde 'reconstructie-architectuur' volgens de stijlregels van de stedelijke commissie. Het ontwerpteam omarmt de maatschappelijk en culturele visie waarbij "architectuur" en "restauratie" in dienst staan van een "enscenering" of "scenografie".

2 SAMENSPEL

Het bouwblok van het stadhuis vormt een samenspel van te onderscheiden volumes. Een dichte diverse bouwgeschiedenis. En toch, grote samenhang dankzij materialiteit, tonaliteit, detail en kleur. De vrijheidsgraden voor een passende interventie binnen dit samenspel van volumes lijken beperkt. Het vrijhouden van het gotische Voorhuys is een premisse. Het Voorhuis verdraagt, vanuit onze lezing en waardering geen bijkomende (glazen)

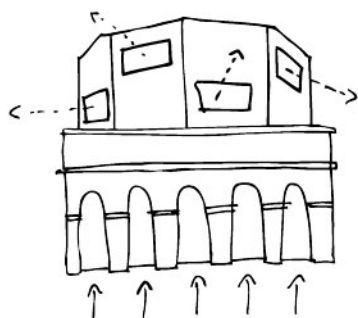
'aanbouwsels'. De helderheid van haar plan is krachtig. De decoratieve pracht aan de Markt en soberheid aan het Vrijthof, vraagt een alzijdige afstand. De juxtapositie van de corps de gard genereert een mogelijke plek om volumetrisch in te grijpen.

3 COMPOSITIE

Binnen de context van enscenering en samenhang stellen we voor om het politiegebouw behoedzaam op te toppen. Strikt ingeperkt in hoogte tot onder de nok van het huis d'Eycke en tot onder de ramen van de tweede verdieping van het Voorhuys (max. 14 m). Een veelheid aan ontwerpend onderzoek (schetsen, studiemaquettes, 3D beelden, referenties,...) leidt ons tot deze weloverwogen ingreep. De verlangens uit de projectdefinitie en het respect voor het patrimonium reiken elkaar de hand: Uitgangspunten rond architectuur, restauratie en scenografie worden versmolten tot één concept.

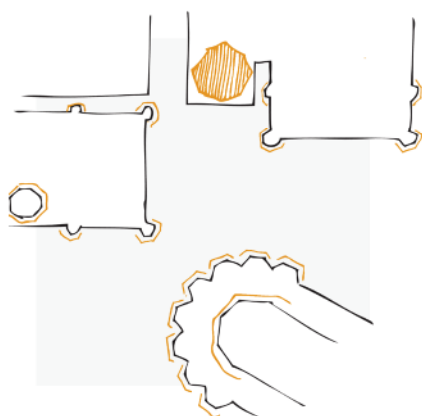
Het achthoekige volume verschijnt in tweede lijn, een subtiele toevoeging aan het ensemble. Een directe interpretatie van de classicistische compositie van onderbouw & bovenbouw (Palladio). Vernieuwend, en tegelijk klassiek vertrouwd alsof het er altijd was.

Het volume treedt in dialoog met de historische context maar doet dit met een zachte toon en zonder zijn burens te overstemmen. Het inspireert zich hierbij aan de morfologie van zijn directe omgeving door te refereren naar de achthoekige hoektorens van het Stadhuis, de vrijstaande achthoekige toren van het Tafelrond of de veelzijdigheid en de stereotomie van het schip van de St.-Pieterskerk. Een specifieke wijkende vorm.

Een compositie van volumes. In essentie bestaat de toevoeging uit slecht één bouwlaag (en is daarmee terughoudend), maar realiseert een maximale encensering, een intrigerende samenhang en een nieuwe verfijnde beleving.

4 THEATER

Het stadhuis is opgebouwd uit een sequens van prachtige 'salons' en 'zalen'. Deze ruimtes willen we als een aaneenrijging van collectieve ruimte inzetten en bestendigen. Een publiek interieur. Respectvol gerestaureerd. Inspirerende scenografie. Een landschap van indrukken, ruimtes, passages en doorzichten. We inspireren ons aan het concept van de third space van Bhabha:

"the fusion of the physical (first space) and the remote (second space) into a networked place that can be inhabited by multiple remote users simultaneously or asynchronously (third space)"

De Leuvense Grote Markt omstreeks 1815

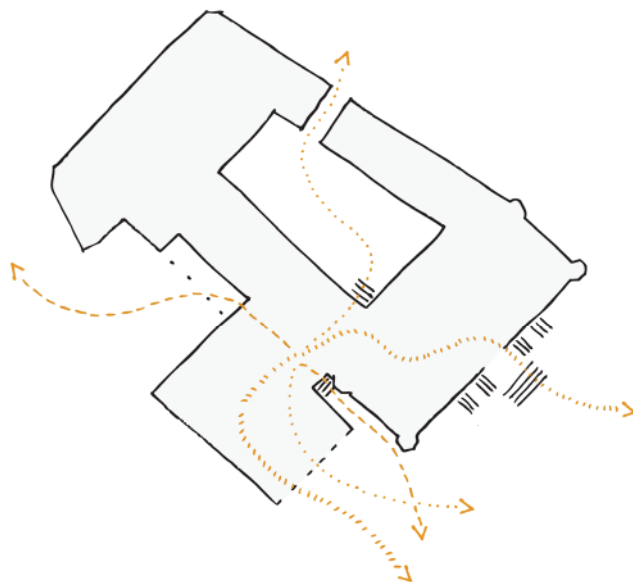
Het stadhuis vraagt een antichambre.

Een voorkamer. Een ruime en open ontvangstplek als hart van Leuven. In directe, open verbinding met de Grote Markt.

Een plek waar internationale bezoekers, groepen toeristen, passanten, raadsleden en Leuvenaars elkaar kruisen en ontmoeten.

5 GROENE ANTAGONIST

De middeleeuwse hortus conclusus (the garden Thomas More Utopia) is een inspirator voor het Vrijthof. Een rijke groene oase in de stad. We transformeren het Vrijthof tot een groene tegenspeler van het minerale stadscentrum. Een daktuin op de klerkenkamers. De doorsteken voor wandelaars aan de diverse universitaire colleges die vandaag al bestaan op de Naamsestraat, zijn referent voor onze ingreep (Leuven's DNA). Het Vrijthof neemt hierin zijn evidente rol op. Een behoedzame stedelijke passage wordt mogelijk gemaakt vanaf de Grote Markt via een nieuwe trap en vanaf het Boekhandelpleinje via de colonnade, flanerend langsheen de antichambre tot in het hart van het bouwblok. Of vice versa. We behouden de poëtische verstilde kracht van het Vrijthof, zonder grote geste of overkapping. Licht en groen voor de gebruikers en bezoekers van het stadhuis. Het herimplementeren van de tuin verduurzaamt het stadsblok.

Ontwerp principes

Het bouwblok transformeert tot een state of the art onthaalgebouw met polyvalente exporuimte, een flexibele raadszaal en goed uitgeruste kantoren voor politie en personeel. Het ontwerp biedt Leuven de mogelijkheid om het stadhuis in te zetten als bezoekers-, overleg-, cultuur- en participatiecentrum voor uitwisseling van kennis, innovatie en creativiteit met diverse stakeholders in Leuven.

EEN VEELZIJDIG VERZAMELGEBOUW. TREFPLAATS VOOR LEUVEN.

De verdeling van de verschillende functies binnen het gebouw volgt uit analyse van de projectfiches en vanuit de waardering van het monument. Elke functie krijgt een duidelijk adres op het maaiveld. De functies horende bij het historische Voorhuys verbinden we rechtstreeks met de antichambre.

De oude Dekenij en Conserverij werken samen als het operationeel en autonoom zenuwcentrum van het commissariaat. Het publieke onthaal situeren we op de hoek met de Muntstraat, met de statige voordeur als duidelijke publieke ingang (blauw). De ingang voor personeel handhaven we aan de Boekhandelstraat, maar krijgt ook een nieuwe ontsluiting vanaf het Vrijthof waar zich ook de private interne toegang naar de kantoren situeert.

De hoofdingang voor het erfgoedhuis, Visit Leuven en de raadszaal (geel) situeert zich aan de Grote Markt. Letterlijk drempelloos en intuïtief verwelkomend (verlagen niveau tot op Markt, verlagen raamopeningen). Het Voorhuys handhaaft de monumentale pui als publieke ceremoniële in- of uitgang (groen).

De catering en de logistieke ondersteuning (rood) bij de wandelzaal en de raadskeiders krijgen een afzonderlijke ingang via de Conserverij in de Naamsestraat. De bestaande lift en trap die de wandelzaal en de kelders van het Voorhuys bedienen, worden vernieuwd maar blijft op dit knooppunt zitten.

De personeelsruimtes (oranje) bevinden zich op de eerste etage in het Achterhuis (aan het terrasje boven de kolonnade) en boven de balie in huis d'Eycke. Enigszins gegroepeerd rond het pleintje aan de boekhandelstraat, dat de logische plek wordt voor de personeelstoegang van waaruit men vlot overal in het gebouw geraakt en ook dienstbaar voor kort laden en lossen.

De raadskeiders behoren toe aan de Leuvenaars zelf. Na de jaarmannen moeten ook andere Leuvense verenigingen hier – in het middelpunt van hun stad, en onder hun stadhuis – kunnen huishouden. Zij hebben dan ook geen moeite om de ietwat anonieme inkomdeur te vinden aan de Grote markt of de achterdeur die uitmondt in het Vrijthof (grijs).

De VRT blijft uiteraard in het pand aan de Muntstraat zitten (wit). De trappen in de oksels van het VRT gebouw worden enkel ingezet als vluchtrappen (cfr. studie Satijnplus), en vormen niet langer onderdeel van de hoofdcirculatie.

INTEGRAAL TOEGANKELIJK

Op strategische plaatsen worden verticale circulatiekernen voorzien (trappen en liften), waardoor het complex quasi integraal toegankelijk wordt (uitgezonderd kelder en zolder Voorhuys en zolder Dekenij). Daarnaast introduceren we een 'traag' publiek parcours met onder meer een scenografische trap in de antichambre en een publieke passage van de Grote Markt naar het Vrijthof en het Boekhandelsplein.

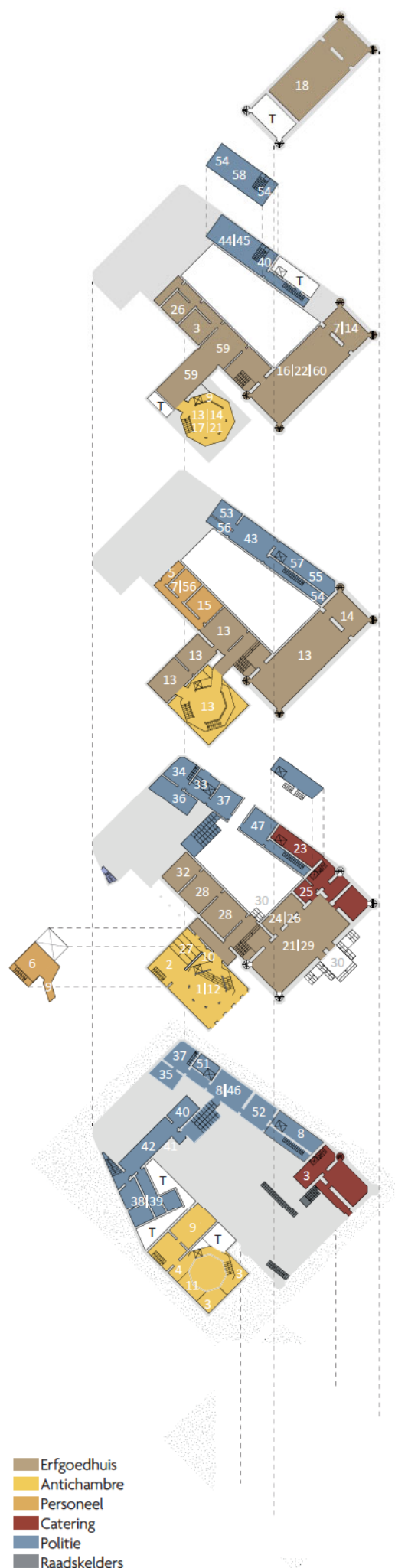
BOUWBLOK WORDT POLYVALENT STADSGEBOUW: EEUWENOUDE MAAR SPRINGLEVEND

De nieuwe antichambre anticipeert op de sfeer en setting in het Voorhuys: een open permeabel forum in aansluiting op onthaal, trouwzalen en Wandelzaal, een 'bel-etage' als introductie op de salons van de burgemeester en en de Gotische zaal, en een balkonzaal met vista als introductie op een state-of-the art erfgoedhuis.

COMFORTABELE ONDERSTEUNENDE FUNCTIES

Topfuncties vragen goede logistieke en dienende ruimtes. Op niveau -1 realiseren we nieuw sanitair, een goed werkende backoffice in nabijheid van de balie, een ruime locker ruimte en voldoende grote berg ruimtes gepaard aan de lift, een vlotte logistieke flow voor het nieuwe politiegebouw. Reeds in wedstrijdontwerp zijn duidelijke posities bepaald voor technische ruimtes, kokers en tracées van de hoofdkanalen. De plannen van de verdiepingen zijn in de presentatie ingesloten.

Antichambre Theater van de stad

Een polyvalent stadsgebouw vraagt een 'breed' onthaal. Een antichambre.

Deze bestaat uit een forum (+0), een experience room (+1) en een stadsbalkon (+2)

ANTICHAMBRE.

EEN BREED ONTHAAL.

Een zogenaamd 'breed' onthaal definiëren we als een plek waar de verschillende stadsactoren (erfgoed, visit Leuven, politie, bestuur, verenigingen, ...) samenwerken om Leuven als een open stad te positioneren in de wereld. De kruisbestuiving genereert maximale ontwikkelingskansen om de stad in de internationale concurrentiestrijd van cultuur- en universiteitssteden te positioneren. Het onthaal is geen toeristisch loketje, maar een stedelijk, nationaal en internationaal ontmoetingsplatform met oog voor diversiteit, verbindingen en participatie. Een plek ook waar iets te beleven valt: cultuur, een moderne expositiehal, een conferentie-accommodatie, een plek waar Leuvense innovatie wordt geshowcased. Een ambassade voor de Leuvenaar in de wereld (DNA). Maar ook een verpoos-, participatie- en informatieplek voor de Leuvenaar zelf, om vlot mee te zijn met wat reilt en zeilt in de stad (activiteiten, toekomstplannen,...).

ANTICHAMBRE.

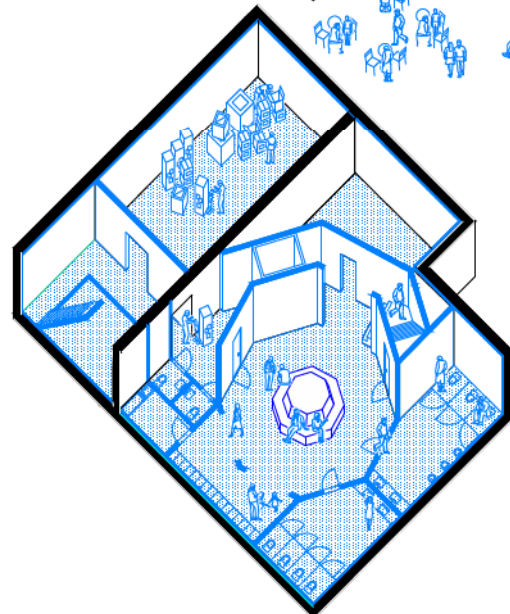
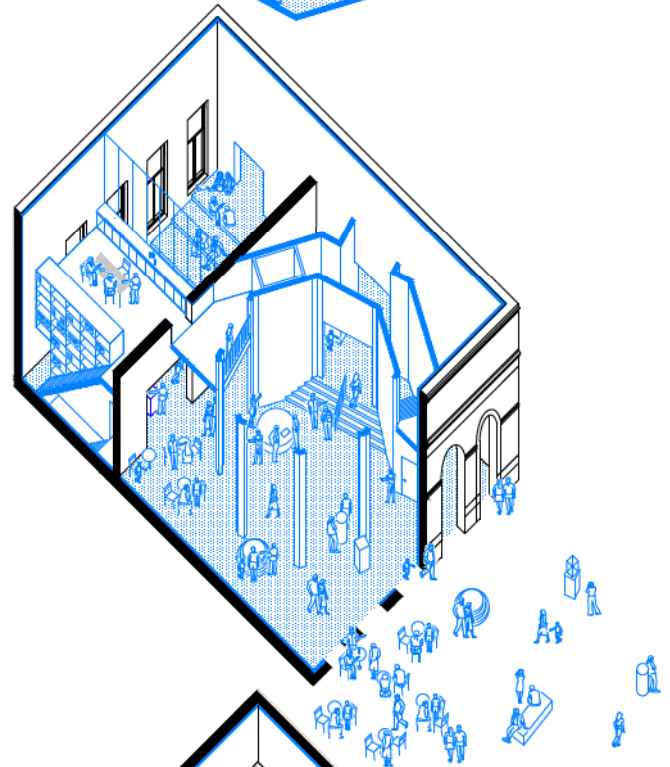
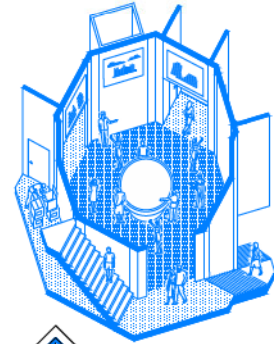
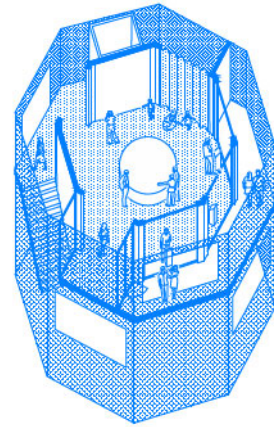
RUIMTELIJKE RUGGENGRAAT.

De ontwikkeling van een blijvend vitale plek, vraagt de introductie van een sterke ruimtelijke ruggengraat. Enerzijds om permanent op hoog niveau te functioneren en inspireren. Anderzijds ook om te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen (flexibiliteit incorporeren). Horizontaal en verticaal. Aanhakend op zeer uitnodigende faciliteiten van het Voorhuys. Een waardig en uitnodigend openbaar gebouw voor een brede gemeenschap van geïnteresseerden.

ANTICHAMBRE. THEATER.

Het nieuwe volume werkt als een verticale driedimensionale ontvangstplek: Een transversale verbinding met het achterhuis, het voorhuis en huis d'Eycke. We inspireren ons op de typologie van het theater: het gebouw "ontplooit" een volstrekt onverwachte ruimtelijkheid en openheid als de bezoeker binnen is. Een plek van kijken en bekeken worden; vanop de open trappen en passages naar de centrale hal, vanop het plein naar de salons, vanop het balkon naar de Grote Markt. De architecturale wandeling naar boven is het begin van de rijke scenografische sequentie die zich verder zet doorheen de historische ruimtes die integraal toegankelijk worden gemaakt. De antichambre zoals Lewis Mumfords definitie van de stad:

"a theater of social action"

ANTICHAMBRE. SCENOGRAPHISCH INSTRUMENT.

Scenografie is meer dan museuminrichting. Het is inherent aan de beleving van de stad, zijn architectuur. Maar ook verwant met het cureren van goede en aangename werkplekken. Ons ontwerp vermengt de uitgangspunten van architectuur, restauratie en scenografie. Een globale aanpak. De antichambre is evengoed een scenografisch instrument; dat zich zal bewijzen op minstens vier terreinen:

- Architecturaal orkestreert de nieuwe toevoeging een rijk doch subtiel ruimtelijk spel in het ensemble; dat start vanop de Grote Markt en via de panoramische trappen.
- De centrale hal culmineert in de balkonzal met een terugblik naar de stad.
- Het vormt het centrale herkenningspunt in de intuïtieve routing als het begin- en of eindpunt van elk bezoek.
- De antichambre creëert ook ruimte voor de informatiebemiddeling. Die verdiept zich naar mate men stijgt:

Een kort bezoek aan het informatieforum op de gelijkvloers kan volstaan om via een host of digitaal (MM/app) een dagtrip te plannen. Je kan er verpozen met een koffie op de zittribune terwijl je er de beschikbare lectuur consulteert of de zonet gedownload app verkent. Of je raakt er aan de praat met een enthousiaste Leuvenaar die zijn krant met plezier even opzij legt om enkele tips aan te reiken. Of je bent er getuige van een trouwstoet die passeert langsheen de antichambre.

*Plural Bookshop,
bookshop als salon*

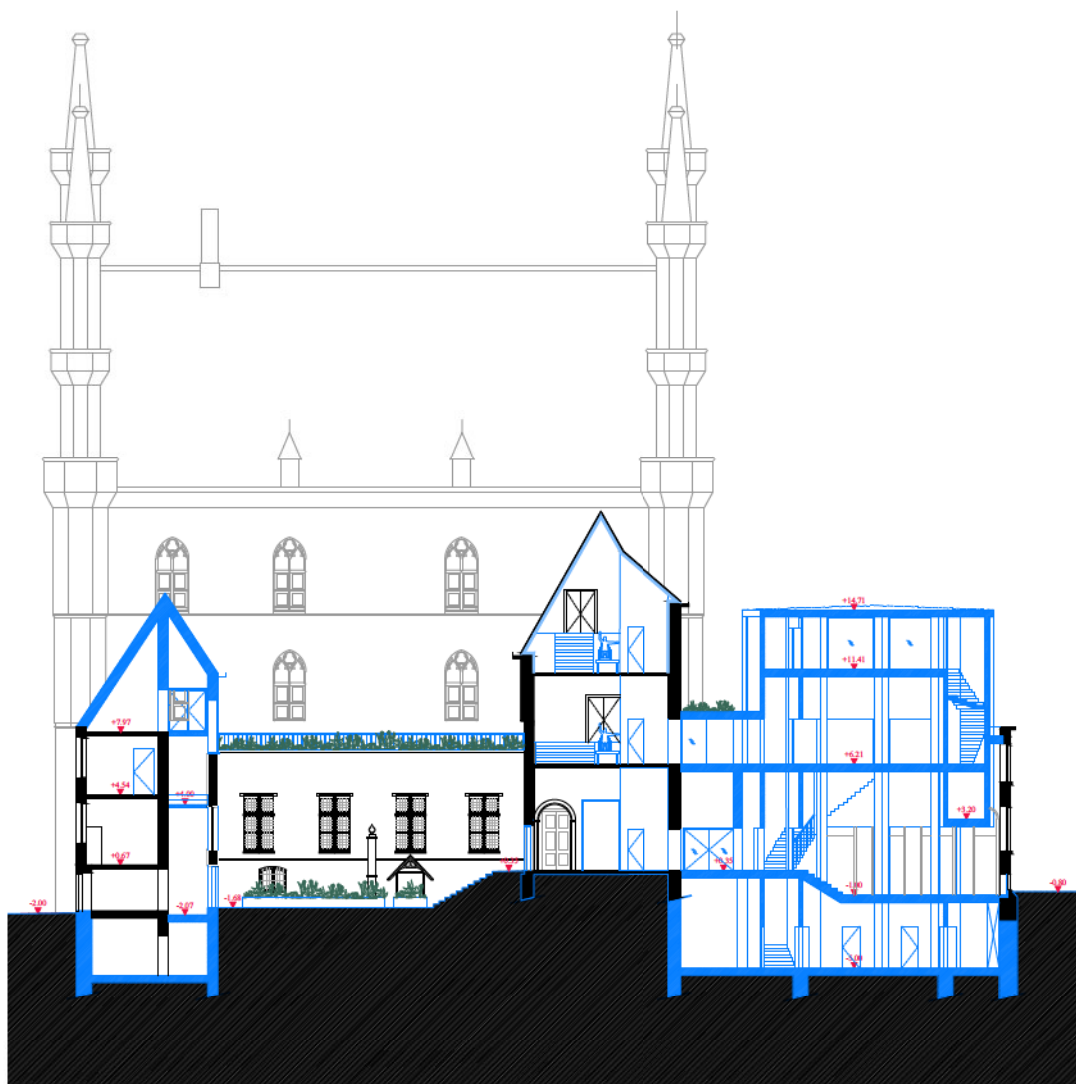
*M HKA, inkom
bookshop als salon*

Een passage naar de verdieping neemt je wat verder mee in de geschiedenis van de stad. De multimediale installatie biedt alvast een eerste inkijk op de rijke geschiedenis van de stad. Of het rijke palet aan evenementen en activiteiten. Dankzij een 360° projectie krijg je alvast een voorsmaakje. Of je verkent zelf via de centrale interactieve touch-tafel de thema's en plekken. Vanuit deze ruimte is er toegang tot de Gotische zaal en het voormalige salon van de burgemeester. De bel-etage ontsluit een belangrijk deel van de historische route in het erfgoedhuis. Tijdens raadszittingen of academische zittingen in de Gotische Zaal fungeert de ruimte ook als tijdelijke ontvangplek (registratie bezoekers, badge aanwezigen, uitdelen van de agenda,...)

Wie zijn route verderzet naar boven wordt beloond met een uniek panorama over de stad. De balkonzaal kan polyvalent ingezet worden, maar zou ook een ideale plek kunnen zijn om de toekomst van de stad in de kijker te plaatsen. Bijvoorbeeld met een grote maquette die a.d.h.v. 'augmented reality' de ambitieuze toekomstplannen van Leuven illustreert. Maar het kan evengoed een tijdelijk expo zijn die een actueel thema onder de aandacht brengt als opstapje naar de achterliggende tentoonstelling in het erfgoedhuis. Of waarom niet als een tijdelijke vergader- of kleine receptieruimte wordt ingericht. Vanop het balkon kan men het flaneren op de Grote Markt aanschouwen, en enkele mooie selfies nemen met de imposante historische monumenten op de achtergrond.

Snede Achterhuis - Antichambre: drenpelloze verbindingen

TOEGANKELIJKHEID

Op het vlak van (integrale) toegankelijkheid vormt de verticale antichambre de 'missing piece' voor de ontsluiting van het gehele complex. Naast een drenpelloze toegang vanop de Grote Markt, organiseren we er de broodnodige nieuwe en ruime publieke lift (ook goederen/pallet) die vanop zijn strategische positie in de oksel tussen huis d'Eycke en het achterhuis vlot elk niveau van het stadhuis kan bedienen dankzij de lokale verbindingen die vanuit het antichambre gemaakt worden naar het achterhuis op de eerste verdieping en de zolder van d'Eycke op de tweede verdieping. Deze doorsteken liggen beiden uit het zicht waardoor de octagon zich steeds als een vrijstaand volume presenteert. Geen verbindingsvolumes of glazen trapkokers die tegen het erfgoed aanschurken, maar wel een eigentijdse architectuur die verder bouwt op de heersende morfologische logica en hierbij een respectabele dans ensceneert met de oudere generatie. We introduceren een nieuwe scenografische trap. De bestaande trap tussen voor- en achterhuis kunnen we ontmantelen en vervangen door een meer compacte vluchtrap. Zo creëren we ruimte en licht voor dit centrale knooppunt waar het antichambre

op aantakt. Zo ontstaat een vlotte en aangename passage met plaats voor bijkomende hulpmiddelen in zake integrale toegankelijkheid aan de ingang van de exoruitte, de raadzaal en de wandelzaal (respectievelijk geïntegreerde hefliftjes en een helling).

LOGISTIEK

Logistiek vormt de antichambre de broodnodige toevoeging die het historische ensemble ontlast van een hoop praktische noodzakelijkheden die voor een goede werking onontbeerlijk zijn. De wandelzaal komt letterlijk vrij van de praktische last als doorgangsruiimte. Voor het publiek is er in de nieuwe sous-sol een ruime lobby met zitbanken die toegang biedt naar de lockers, de vestiaire en het ruime sanitair. Voor het personeel is er een ruime berging en nieuw sanitair. Naast de ruime balie (die kan worden afgesloten van de voorste ruimte na sluitingsuur) is er in de nabijheid ook een lichte en praktische kantoorruimte voorzien. Vanwaar men in de luwte toch een zicht heeft op het forum, de tribune en de shop. De personeelstrap achter de balie doet verder ook de kelder aan, en vormt zo een snelle verbinding naar de stock.

CONSTRUCTIEVE LOGICA

Binnen de te behouden gevelcontour van het voormalige politiekantoor wordt een volkomen nieuwe structuur geplaatst bestaande uit een centrale achthoekige configuratie van kolommen die een vide omgeeft.

De nieuwe kern overstijgt het bestaande volume en vertoont in het bovengedeelte een hoedvormige aansluiting met de behouden buitenwanden.

De structuur realiseert mogelijkheden voor een geperforeerde buitenschil (theater), vides tussen gevel en octagon, en een gevel in filigrain.

Ondergronds wordt een kelderniveau voorzien na onderschoeiing van de oude buitenwanden.

Binnen deze onderschoeiing wordt een nieuwe funderingsplaat voorzien die de nieuwe kern draagt.

Bemaling kan zo gebeuren zonder invloed buiten de bouwput.

Op het Vrijthof voorzien we een uitbreiding van de Engelse koer, het beperkt uitbreiden van een kelderzone en het bouwen van een liftschacht in de Conserverij.

De ondergrondse werken hiervan, hoewel beperkt in omvang, zijn degene die meest technische aandacht vragen en zullen door een combinatie van beschoeide putten en micropalen gebeuren om zettingen te vermijden. Het team heeft dan ook bewust ingezet op ontwerp oplossingen die grote funderingswerken in het Voorhuys vermijden.

Door de beperkte diepte van de nodige keerwanden zijn allicht geen grondankers nodig.

We vermelden nog een bovendakse uitbreiding aan de Naamsestraat die met eenvoudige staalportieken kan gebeuren waarbij spatkrachten met trekkers in de vloeren opgenomen worden.

Ook de restauratie wordt gekenmerkt door structurele aspecten waar een grondig onderzoek moet worden gevoerd naar de vloeren (vooral vloerbalken) in combinatie met de te organiseren gebruikswijzen.

Interessant kan zijn om een vooronderzoek hiervoor uit te schrijven (vrijleggingen, proefboringen,...)

Een evaluatie van de onderzoeksresultaten zal dan toelaten een weloverwogen keuze te maken tussen ofwel versterkingen bij de balken aan te brengen om het gebruik zo ruim mogelijk te houden ofwel de aard van het gebruik en/of het aantal personen te beperken.

Vanzelfsprekend dienen de eventuele versterkingstechnieken in samenhang bekeken te worden met de andere eisen zoals restauratie van de vloerbekleding of de brandweerstands-, en akoestische randvoorwaarden.

Snede met dieptezicht Antichambre: structuur

David Chipperfield, Neues Museum Berlin

Materialiteit een coherent verhaal

Voor de materialiteit van de toevoegingen wordt gestreefd naar een maximale harmonie met het bestaande gebouw en haar omgeving (kleur en tonaliteit). De architectuur ambieert een tijdloze kwaliteit zowel in het exterieur als in het interieur. Een sobere en klassiek materialenpallet refereert aan het verleden maar staat dankzij een hedendaagse vormgeving en minimale detaillering met twee voeten in het heden.

EEN STENEN SLUIER

De gevel van de antichambre wordt uniek. Het is een mineraal maaswerk dat in zijn materialiteit en transparantie refereert naar het filigrain in de geornamenteerde gevels van het Voorhuys (die het stadhuis zijn wereldfaam bezorgt). De transparantie en fragiliteit doet op gelijkaardige de geometrische vormen vervagen. Het coloriet is eenzelfde zachte toon, als de zandsteen van de omliggende gebouwen op de markt. Overdag speelt de stenen sluier met het invallende zonlicht, wanneer hij schaduwen werpt in het interieur. 's Avonds licht hij subtiel op, als een lantaarn op het plein.

INNOVATIE IN TRADITIE

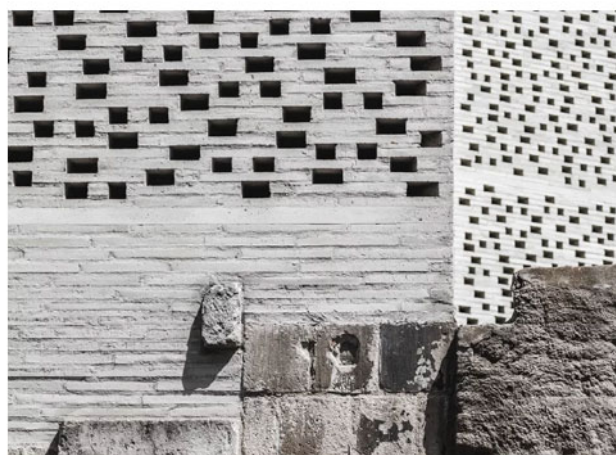
De gevel is opgebouwd uit een traditioneel materiaal (gebakken klei) dat op een innovatieve manier wordt toegepast. We gaan onderzoeken hoe we de keramische blokken van ca 70*40cm specifiek voor dit project kunnen gaan vormgeven. Ze worden immers zowel binnen als buiten toegepast en lopen als een soort leidmotief doorheen het gebouw. Voor de realisatie willen we daarom graag een lokaal partnership opzetten en bekijken hoe we de elementen kunnen 3d-printen. Uiteraard kijken we hiervoor naar het Leuvense Materialise als geprefereerde partner.

CONSERVERIJE

Naats de antichambre wordt er ook aan de Naamse straat een volume toegevoegd dat minder op de voorgrond treedt. De 'optopping' van de Conserverije wordt geababsorbeerd in de volumetrie en materialiteit van het bestaande geheel. Een steil hellend dak in natuurleien aan de Naamsestraat integreert subtiel in het straatbeeld. Een voorzichtige ophoging van de gevel aan de zijde van het Vrijthof krijgt eenzelfde tonaliteit en kleur als de onderliggende gevel. Raamopeningen schikken zich naar het heersende ritme. Waardoor de uitbreiding naadloos lijkt op te gaan in het Vrijthof.

Gevelementen ontworpen op maat - Terracotta breezeblocks

Harmonie tussen oud en nieuw - Kolumba Köln, Peter Zumthor

Aansluiten in kleur en tonaliteit - Mallorca, Joan Miquel Seguí

Stadhuys als multifunctioneel erfgoedhuis

Het stadhuis mag dan wel al even niet meer dienen voor de huisvesting van de stadsdiensten, het blijft wel een levend publiek gebouw: waar gewerkt, vergaderd, getrouwd en gevierd wordt. En dat blijft ook zo! De omvorming tot een erfgoedhuis en een toeristische bestemming betekent dus niet dat we het gebouw zomaar kunnen gaan tentoonstellen als een soort 'verstild verleden'. Neen, het stadhuis wordt er in de toekomst alleen maar levendiger op

VERSCHILLENDE PARCOURS

De innovatieve antichambre combineert op een evidente wijze verschillende parcours, en maakt de routing intuïtief en éénduidig. We denken hierbij aan:

- de toevallige, nieuwsgierige bezoekers die binnenwandelen vanop de Grote Markt, en geïnspireerd worden in het forum tot een diepere verkenning van het stadhuis of de stad.
- de highlightzoekers die de scenografische routing verkennen tot het stadsbalkon, en een korte tour van de topstukken in het erfgoedhuis op de tweede verdieping verkennen, en tot slot na een korte verpozing in het Vrijthof de stad verder verkennen.
- de meerwaardezoekers die, na registratie, voor een diepere verkenning kiest, en ook de historische salons (trouwzalen, burgemeestersalon en gotische zaal) en de beeldenzolder met gids op hun traject meenemen.
- internationale gasten en delegaties kunnen in de antichambre een korte kennismaking met Leuven ervaren (forum, nieuw salon en stadsbalkon), waarna een plechtig ontvangst of congress doorgaat in de raadszaal

Onze visie op de verschillende parcours, die een afwisseling geven van vertrek-, rust- en ontmoetingsplaatsen, creëert een gastvrije en mensgerichte plek. Ook voor mensen met een beperking dankzij de grote comfortabele lift op het kruispunt van al deze routes.

foto plechtige zaal/salon 2019

foto Gotische zaal 2019

DYNAMIEK. EEN WISSELEND AANBOD.

De verwondering van het monument trekken we door in de gestapelde beleving van de antichambre, op elk niveau in nauw contact met de historische ruimtes. Een persoonlijke beleving is voor elke bezoeker mogelijk. De één kiest voor de vista van het stadsbalkon, de andere voor een kop koffie en krant op het forum, een picknick op het vrijthof, ... Dit creëert dynamiek. Kijken en bekeken worden, elkaar ontmoeten voor en na andere 'activiteiten'. De setting laat vlot toe om elk jaar in één nieuwe topbeleving te investeren. Dat kan bijvoorbeeld een tentoonstelling zijn rond een bijzonder object op de tweede verdieping (bv. charter van kortenberg), een showcase rond een vernieuwende technologie (&nd festival), een belangrijk congres of evenement (LeuvenMaakhetMee). Het is een must-see, must-do die de programma-kalender van de stad actief mee versterkt.

PUBIEK GEBOUW & HISTORISCH MONUMENT

Het publiek gebouw kruidt de beleving van het monument. En vice versa genereert de historische setting een materiaal en immaterieel kader voor het publieke leven. Verhalen over het stadhuis en zijn gebruik, verhalen over de geschiedenis van de stad, haar leiders en haar bewoners. Maar ook over de toekomst. Die willen we meegeven aan het publiek. Niet door een hele hoop teksten tegen de muur te hangen of ze een folder toe te stoppen, maar door een belevenis te creëren die zich afwisselt doorheen alle historische ruimtes. Gratis, vlot toegankelijk en voor iedereen.

TOOLKIT

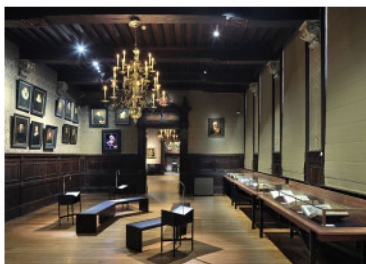
Het verleden wordt op een interactieve en zintuiglijke manier verweven met het heden. Hoe dit gebeurt wordt bepaald in functie van de specifieke ruimte en haar dubbelgebruik en verschilt dus doorheen het parcours. Niettemin wordt gestreefd naar een herkenbare stijl en een duidelijke taal die ervoor zorgt dat een helder en samenhangend geheel ontstaat.

Interactieve kaart, Hamburg stadsmuseum

Museum of the City NY

Expo meubilair, Plantin-Moretus

Jenevermuseum, Hasselt

3D print vogelmaskers, Zwin natuur park

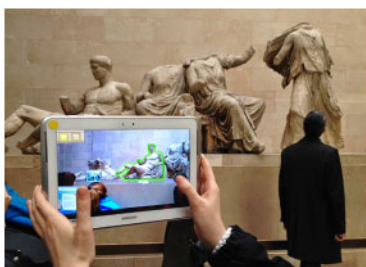
Unseen.art project

Immersive space, Beyond Breugel

Erfgoeddag 2019 Leuven

AR-app, British Museum

AR at NY City Library

Het spreekt voor zich dat de eigenlijke vorm en opstelling pas bepaald kan worden in samenspraak met de curator en zijn team, wanneer ook de concrete inhoud en eventueel te exposeren stukken gekend zijn. Maar om één en ander toch al wat concreter te maken geven we a.d.h.v. schetsen en referenties een overzicht van de 'toolkit' die we hiervoor zullen ontwikkelen en verder al een eerste keer uitstrooien over de verschillende verdiepen van het 'erfgoedhuis'.

INTERACTIEVE MODULES (S/M/L)

Doorheen het parcours wordt duiding gegeven bij het gebouw, de interieurs en de levens die er zich in afspeelden d.m.v. digitale modules. Touchscreens met een toegankelijke interface ontsluiten informatie en beleving voor een divers publiek. Afhankelijk van de plek waar ze komen worden ze geïntegreerd in (mobiele) tafels of kiosks die vrij in de historische ruimtes komen te staan.

EXPOSITIE MEUBILAIR

Eigentijds meubilair treedt in dialoog met de historische omkadering. Sobere en ergonomische displays aangevuld met comfortabele banken en leestafels komen los in de salons, zalen en zolders te staan. Ze worden in samenspraak met de opdrachtgever op maat van de inhoud en het verhaal vormgegeven. Ze zijn steeds onderhandelbaar en waar nodig worden ze mobiel voorzien ifv het dubbele gebruik.

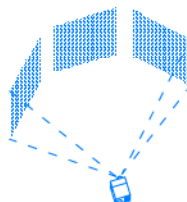
ANALOGE SET-UPS EN SPELLEN

Naast high-tech multimedia willen we ook terugrijpen naar de meer zintuiglijke analoge ervaringen. We denken eraan om de beelden van de gevel voelbaar te maken in het museum. Installaties te laten maken die op een directe manier het publiek laten inetrageren met de context al dan niet met een spel componen. Een zoektocht voor kinderen, een tastervaring voor slecht zienden of een proefsessie voor toeristen; het moet allemaal kunnen in het erfgoedhuis.

DIGITALE PROJECTIES

Door middel van slimme projecties kunnen we het gebouw of elementen ervan tot leven wekken. Maar we kunnen ook de stad het gebouw binnen trekken en via 360° projecties in het antichambre andere plekken in Leuven onder de aandacht brengen. In de museumzaal op de tweede verdieping kunnen we nog innovatiever gaan en een immersive space in het leven roepen. Hiervoor kunnen we terecht bij Create als specialist ter zake onze geprefereerde partner.

SLIMME APP MET AUGMENTED REALITY

Voor een bezoek aan het stadhuis kan je beroep doen op een App. Die helpt je aan informatie op basis van je locatie, bevat een audio guide en voegt een extra belevingslaag toe aan je ervaring via een augmented reality toepassing. De app laat bovendien toe om waardevolle data te verzamelen over hoe men loopt, waar men lang stil staat of net snel voorbij loopt. Graag zouden we hiervoor meestappen in het onderzoeksproject dat in samenwerking met Imec werd opgestart om musea te helpen leren van hun bezoekers (Museum of Things for People)

Oog voor het monument

DE VISIE

We volgen het DNA van het monument. Dit betekent voor het **exterieur**: een zachte restauratie met behoud van de verschijningsvorm van de bestaande bouwdelen. Restaureren van waardevol schrijnwerk (salons), herstellen daken, repareren van natuurstenen gevels. Geen grote architectonische ingrepen, maar veeleer technische maatregelen om beheerproblemen te keren; en een technische en energetische verduurzaming te bewerkstelligen

Voor het **interieur**: een herwaardering of bestemming van de ruimtelijke concepten. We laten het toekomstig gebruik en de herwaardering en restauratie van het monument samenvallen in één coherent project concept. We concipiëren een nieuw lichtplan.

ZALEN

De zalen van het Voorhuys handhaven we als grote onverdeelde ruimtes, met hoektorens en een kleinere zaal. De originele krachtige typologie wordt gevrijwaard. De decoratieve kracht van de historische schrijnwerken (luiken, deuren,...) met de pirerre taillé wordt gehandhaafd. Nieuwe toevoegingen in los meubilair zijn opgebouwd uit warme materialen (hout, stoffen). Inspiratie halen we uit het historische concept van de studiolo. In de exporuimte, waar geen schilderijen zijn en het plafond niet uitgewerkt met houtsnijwerk, opteren we voor meer multifunctionele reversibele museale voorzetwand, die ook een technische verduurzaming betekent (functie met de hoogste gebruiksfrequentie).

SALONS

De salons vormen belangrijke patrimoniale parels in het ruimteconcept en de beleving. Elk met een eigen sfeer en materialiteit. We selecteren functies die matchen met de bestaande ruimtewerking. De lambriseringen, moulures, details, schrijnwerken,... restaureren we. De ramen van het salon van de burgemeester verlagen we, en vormen we om tot een

foto salon d'Eycke Tim Van de Velde

SAL fotocollectie Stadhuis - restauratie - farde 2 (herkomst SALMA 6934)-1919-1922

De exclusieve ruimte wordt voor een breed publiek de start van het historische parcours. e shop met zittribune en het onthaal van de politie vatten we op als een modern salon. We inspireren ons aan de bestaande salons verspreid over de site om een inspirerende en eerder huiselijke sfeer te creëren (bv. hout, lambrisering, kleurstelling, boekenkasten, baliemeubel...). De minder decoratieve salons worden ingezet als werksalons. De hoogte en mooie lichtinval, maakt de plekken uitermate geschikt als gedempte werkplekken. Bepaalde interieurdetails (bv. plafond van de bureaus van de wijk, een haardwand, lijstwerk,...) geven de werkplekken een eigen identiteit en sfeer.

ZOLDER

De zolders van Dekenij en Achterhuys worden gekenmerkt door mooie eiken kapspanten. Mooie ruimtelijkheid (isoleren via sarkingsysteem). De ruimtes worden ingezet als bijzondere plekken voor expo en voor commandoroom (als onverdeelde ruimte gerestaureerd)

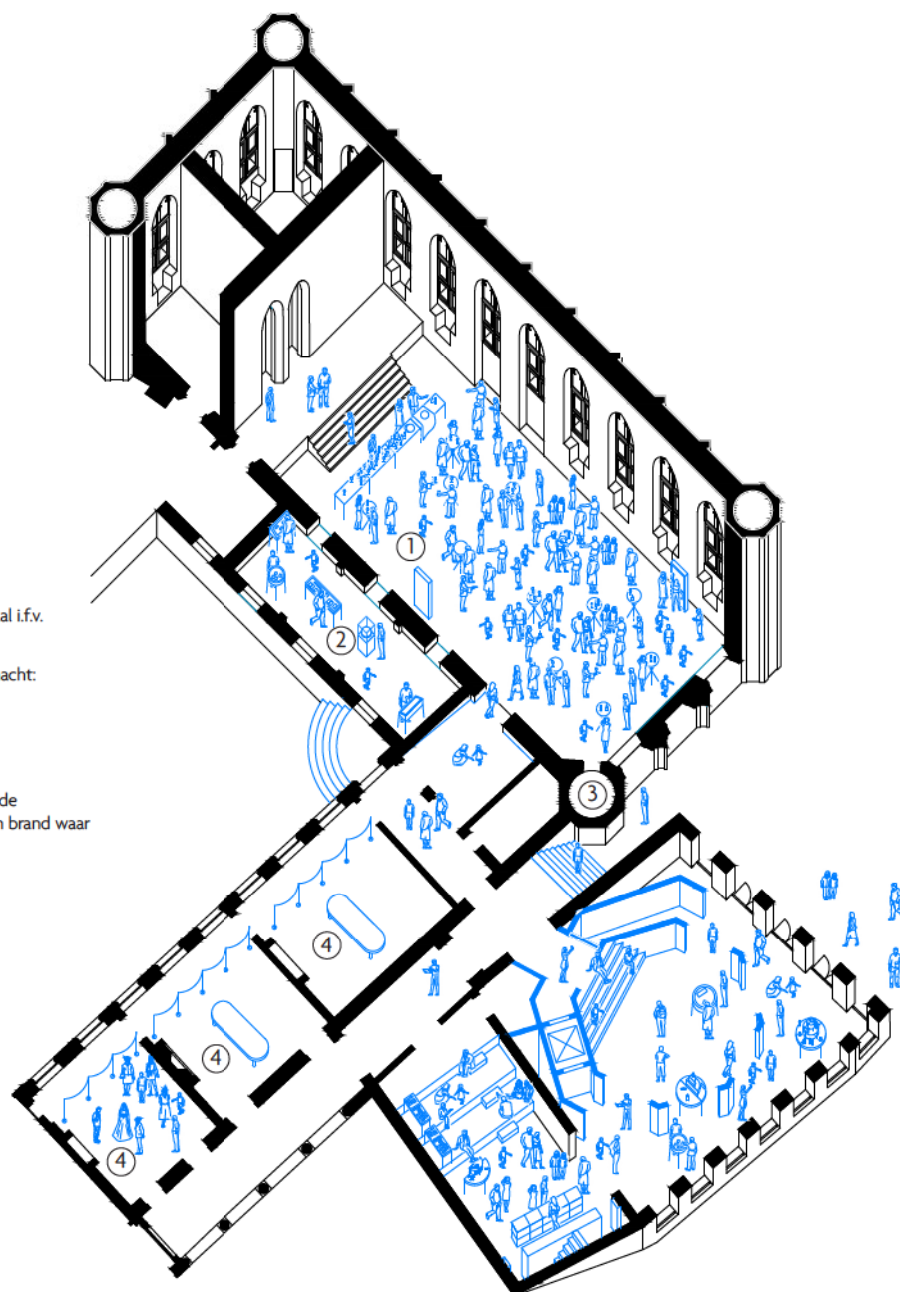

foto kelder Voorhuys Tim Van de Velde

KELDER

De kelders onder het Voorhuys handhaven we als kelder. Geen te cleane restauratie. Wel enkele technische opwaarderingen aan sanitair, keuken, en wegnemen van de vochtinsijpelingen die via de pui optreden. De sterk verbouwde kelder, onder de VRT en boekhandelplein, wordt gerenoveerd in functie van de logistieke functies. De gewelfde kelders onder de dekenij worden als ruimtes in de logistieke strip gehandhaafd (enerzijds als fietsenstalling en anderzijds als serverroom (box-in-box).

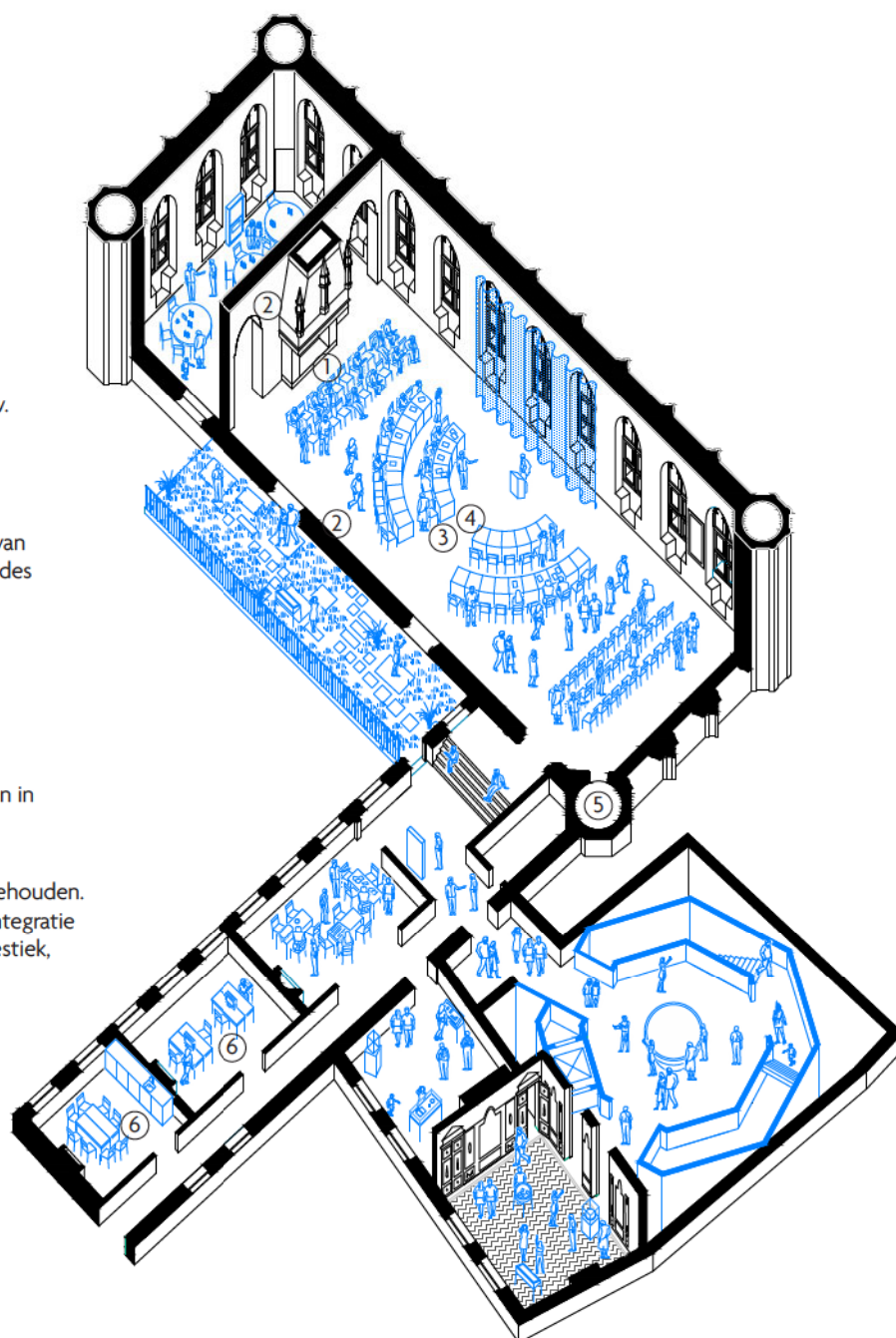
- ① de stedelijke vloer van de Wandelzaal blijft behouden, vrijwaren van plafonds d.m.v. inbreng technieken bovenop de vloer van de Gotische zaal.
- ② vloeren klerkenkamers op niveau brengen van wandelzaal i.f.v. drempelloosheid
- ③ voormalige liftkoker in hoektoren wordt technische schacht: technieken kunnen verdeeld worden zonder slijp- en kapwerken in de verzorgde pierre taillé
- ④ salons: patrimoniale parels het interieur wordt gerestaureerd, we grijpen in op de vloerbedekking voor integratie van de hedendaagse eisen op vlak van akoestiek, technieken en brand waar mogelijk

WANDELZAAL EN KLERKENKAMERS

De Wandelzaal blijft ook in de toekomst dienst doen als grote receptie- en ontvangstruimte. Maar de werking willen we wat uitzuiveren. Het is immers jammer dat de waardevolle klerkenkamers vandaag gedegradeerd worden tot bijkeukens voor de catering. We reserveren daarom bijkomende ruimte voor de catering en berging in de conserverij, waar die ook een aparte ingang krijgen die rechtstreeks uitgaat op de stock ruimtes onder de ontvangerij. Op die manier kan de wandelzaal optimaal functioneren als eventspace. Terwijl de klerkenkamers ingezet worden in het bezoekerstraject als historische ruimtes waar plaats is voor meer duiding over bijvoorbeeld het gebouw, de architectuur of de geschiedenis van het gebruik.

- ① Schouw inzetten als technische schacht i.f.v. extractie (zie p. 26 duurzame technieken)
- ② Muurschilderingen en schilderijen in de Gotische zaal worden geconserveerd
- ③ Demonteren niet originele vloerbekleding van de Gotische zaal tot op chape (cfr. project des dalles) i.f.v. technische eisen (contactgeluid, randcompartiment, elektra & data)
- ④ Nieuwe vloerafwerking in hout, incl. vloercontactdozen
- ⑤ Voormalige liftkoker in hoektoren wordt technische schacht: technieken kunnen verdeeld worden zonder slijp- en kapwerken in de verzorgde pierre taillé
- ⑥ Werksalons
Kenmerkende interieurelementen blijven behouden. We grijpen in op de vloerbedekking voor integratie van de hedendaagse eisen op vlak van akoestiek, technieken en brand waar mogelijk

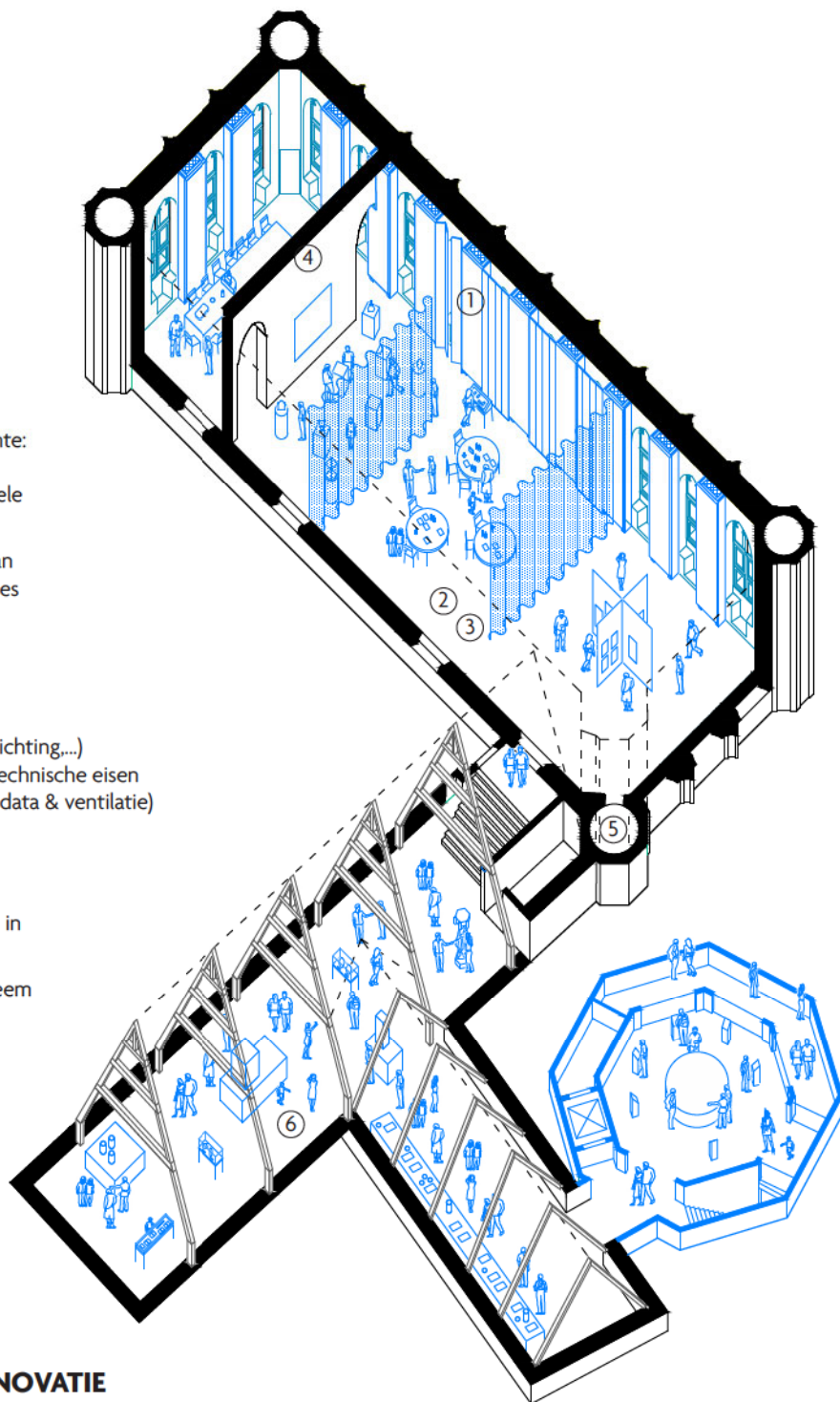
RAADZAAL

De raadzaal blijft uiteraard zijn symbolische en historische functie binnen het stadhuis en de stad behouden. Maar binnen het kader van deze opdracht willen we het comfort en de flexibiliteit van de Gotische zaal sterk verbeteren. Om die reden stellen we voor om de recente vloerbekleding integraal te vernieuwen. En tegelijk profiteren om eisen van brandveiligheid en akoestiek (contactgeluid) te tackelen. De trede zouden we wegwerken in het nieuwe pakket zodat de zaal ook integraal toegankelijk wordt. De verhoogde vloer laat ons toe technische installaties onzichtbaar te integreren in de gotische zaal. Zo kunnen we de acclimatisatie sterk (ventilatie, verarming,...) verbeteren en de nodige netwerken uitrollen over heel de zaal (plug&play, audio, video, data,...). De geëgaliseerde vloer laat

andere opstellingen toe dan enkel de axiale formatie die vandaag niet altijd optimaal is.

Het nieuwe meubilair wordt voorzien van moderne audioapparatuur en geïntegreerde beeldschermen. Daarnaast komt er een projectmogelijkheid op groot scherm. Deze flexibiliteit is niet alleen voor de gemeenteraad interessant zijn. De raadzaal kan nu ook vrijer worden en dienst doen als een modern auditorium waar ook een academische zitting, congress of conferenties kunnen plaatsvinden. De zaalakoestiek wensen we te verbeteren via de inbreng van zachte bekledingen op tafels en stoelen. Verder lijkt een losliggend centraal stadstapijt en een gordijn een mogelijkheid. De gevel naar de Markt vormt door de kwartdraai ook een fraaie "scene" voor de gemeenteraad.

- ① Voormalige zaal wordt innovatieve exporuimte: er wordt ingezet op een technische verduurzaming door te werken met reversibele geïsoleerde voorzetwanden aan binnenzijde
- ② Demonteren niet originele vloerbekleding van de Gotische zaal tot op chape (cfr. project des dalles) i.f.v. technische eisen (contactgeluid, randcompartiment, elektra & data) hierdoor kunnen de plafond gevrijwaard blijven
- ③ Nieuwe vloerafwerking in hout
- ④ Er wordt een digitaal plafond (beamers, verlichting,...) voorzien. Het verlaagde plafond integreert technische eisen (contactgeluid, brandcompartiment, elektra, data & ventilatie) zij wordt aan de bovenzijde geïsoleerd
- ⑤ voormalige liftkoker in hoektoren wordt technische schacht: technieken kunnen verdeeld worden zonder slijp- en kapwerken in de verzorgde pierre taillé
- ⑥ Zolder wordt geïsoleerd volgens sarkingsysteem om de kenmerkende eiken kasspanen zichtbaar te houden

ERFGOEDHUIS, TRADITIE IN INNOVATIE

Op de tweede verdieping wordt het betalende deel van het erfgoedhuis ondergebracht. Het historisch karakter van de tweede verdieping van het Voorhuys is minder decoratief, of reeds sterk aangetast door de diverse verbouwingen. De mogelijkheden inzake (her)inrichting en implementatie van technieken zijn hier dus groter. De fraaie zolder met oude eiken kasspanen van het achterhuis, die we 'openwerken' en in 'verbinding' zetten met het voorhuys vormt een fraaie introductie op het stadsmuseum

De zolder van het achterhuis en de grote ruimte van het voorhuys lenen zich tot de realisatie van een 'state of the art' expositieruimte. Opgevat als een sequentie van hoogwaardige en uiterst flexibele tentoonstellingsruimtes, die op het vlak van akoestiek, acclimatisatie, verlichting en museumtechniek voldoen aan de hoogste standaarden. In het Voorhuys wordt dit mogelijk door de toevoeging van een museale voorzetwand en een verlaagd digitaal plafond.

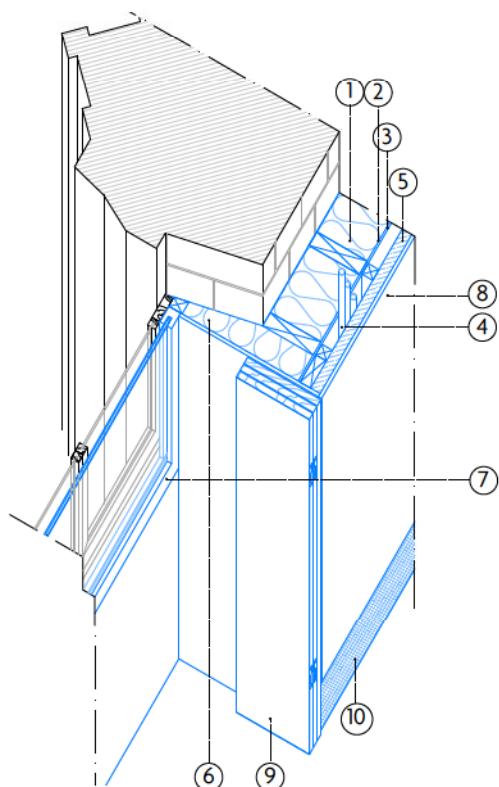
Blanco - Olivier Goethals, inspiratiebron voorzetwanden: scenografie combineren met technische eisen

Barozzi Veiga, Lausanne: state of the art museum gallery

Hochschule für Gestaltung und Kunst in Basel, inspiratie voor gordijnen

- ① kepers & minerale wol
- ② dampscherm
- ③ OSB
- ④ leidingspouw
- ⑤ vochtregulerende heracliet

- ⑥ dagkant isolatie serogel (koudebrug)
- ⑦ voorzetraam
- ⑧ museale wand (OSB + Fermacell + pleisterwerk)
- ⑨ binnenluiken
- ⑩ verdringsroosters ventilatie + leidinggoot bekabeling

Beiden zijn reversibel opgevat. De voorzetwand laat ons toe van de ruimte thermisch te isoleren en creëert samen met het 'digitaal' plafond de nodige ruimte voor de integratie van toegankelijke technische installaties (data, beveiliging, stroom, verlichting, ventilatie,...). Voorzetwanden en plafond kunnen ook voorzien worden van akoestisch absorptiemateriaal.

De voorzetwand werkt ook als een tijdelijke hygrische buffer (afvlakken van vochtpieken door grote bezoekersgroepen cfr. concept Bozar Brussel) waardoor de actieve (energiesloperende) ontvochtiging van de ruimtes sterk kan verminderen. Ook laat dit toe om bepaalde topstukken te exposeren zonder gebruik van klimaatkasten. Het opzet hierbij is niet om het bestaande gebouw integraal te doen verdwijnen. Veeleer willen we een boeiende dialoog doen ontstaan tussen het erfgoed en de actuele toevoegingen. Een systeem van luiken en eventueel gordijnen laat de curator en/of scenograaf toe deze dialoog mee te sturen in functie van het tentoonstellingsontwerp, het verlichtingsconcept of eventuele conservatie eisen (lux).

Het parcours start zoals steeds in de antichambre, waar de balkonzaal de inleiding kan vormen op het verdere verhaal of als een eerste (gratis) expozaal mee opgenomen kan worden in het stadsmuseum. Van hieruit bereikt men de vernieuwde zolder van d'Eyck de zolders van het achterhuis die op hun beurt toegang geven tot de grote expositieruimte in het Voorhuis. De opeenvolging van verschillende ruimtes vormt meteen ook een interessante aanzet voor een scenografie concept, dat in verschillende etappes het verhaal van de stad vertelt en culmineert in de grote zaal die maximale flexibiliteit biedt. Ook voor integratie van moderne kunst (film, projectie, audio, installatiekunst,...).

Voor de specifieke vormgeving wordt in deze fase nog geen eenduidig ontwerp opgemaakt. Zonder een concrete inhoud of kennis van de te exposeren stukken is dat immers weinig zinvol. Niettemin creëert de voorgestelde hardware een enorme set aan mogelijkheden en flexibiliteit illustreren. Een duurzaam kader voor permanente en/of tijdelijke tentoonstellingen.

Het ontwerp van de exporuimte is op wisselende installaties afgestemd. De opbouw en afbraak van installaties, laden en lossen, ... kan vlot gebeuren via de nieuwe lift die bereikbaar is via het pleintje aan de Boekhandelstraat tot aan de lift (transport flightcases & materiaal zonder passage in atrium). De lift is voldoende ruime voor transport van paletten met materiaal voor bv. tijdelijke wanden, piano, groot beeldscherm, ...

De klimaatregeling van de exporuimte kan apart beheerd worden. De ruimte zelf is flexibel ingericht en kan opgedeeld worden. Daardoor zijn zowel kleine als grotere expo's mogelijk, en een grote variatie aan settings, van intiem tot grootschalig. Het team stelt voor om een luchtgroep op zolder van het Voorhuys te plaatsen. Het traject van het kanaalwerk kan op eenvoudige wijze via de 'leeg' gemaakte hoektoren verlopen.

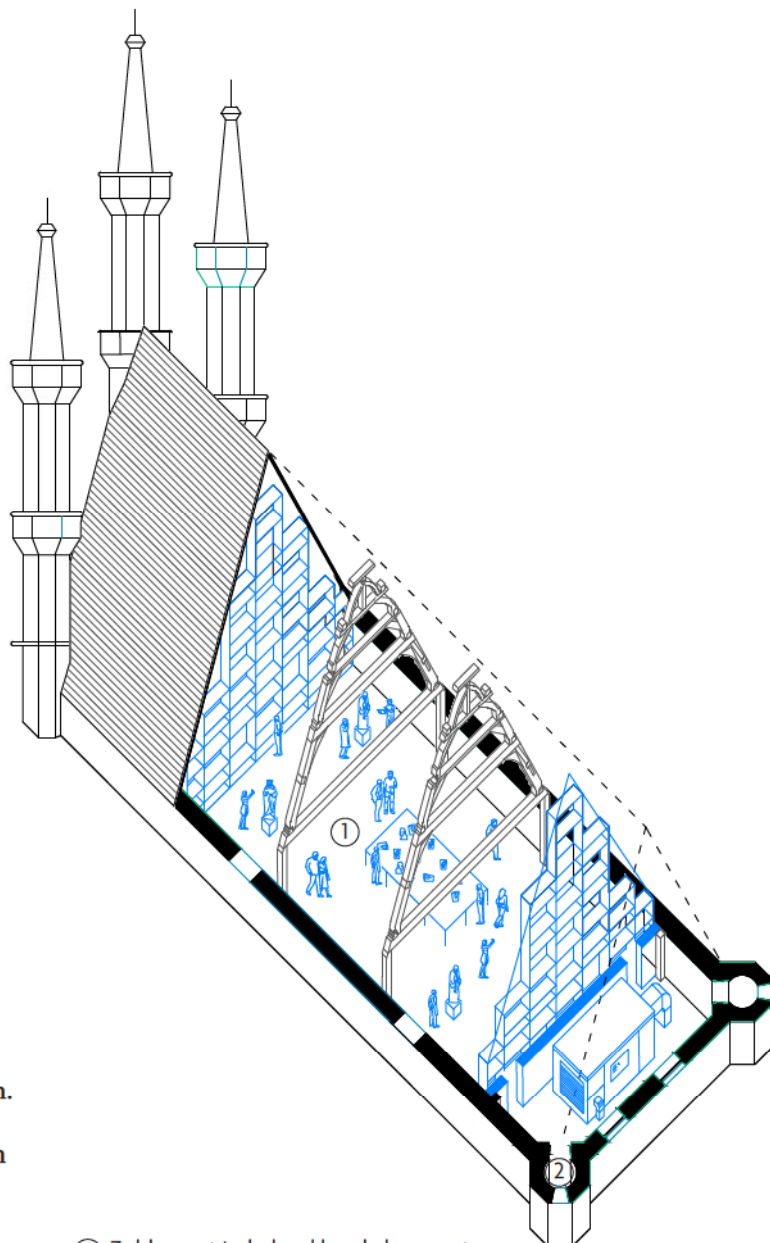
SCHATTEN OP ZOLDER

Onder het dak geeft dit gebouw nog een extra geheim prijs. Via de torentrapjes kom je binnen in een indrukwekkende zolder met prachtige houten dakspanten. Het gevoel van verbazing bij het ontdekken van deze ruimte wensen we te behouden. Een bezoek aan de zolder biedt een blik achter de schermen van de totstandkoming van de sculpturen die zo kenmerkend zijn voor het Stadhuis. Want die prachtige gevels zijn ooit door de handen van ambachtslui gebouwd. De zolderkamer, een atelier voor het doorgeven van kennis, wordt in die zin een plek van stilstand en reflectie. Maar ook van melancholie, van kalmte en stilte. Een ode aan het ambacht, de 'savoir faire' en de traagheid. De banken die 88888 wil ontwerpen voor het vrijthof hinken verder op deze gedachte.

De beelden, afgietsels en mallen zelf blijven en masse op zolder. De visuele rijkdom van de grote hoeveelheid beelden spelen we uit door ze op te stellen in twee tot de nok gevulde rekken. De centrale ruimte ertussen wordt één grote wonderkamer. Waarin bepaalde singuliere stukken afzonderlijk kunnen tentoongesteld worden.

Een centraal opgestelde lange tafel toont het ambachtelijke proces van het maken, maar laat bij gelegenheid toe om aan te schuiven voor een workshop. Het ateliergevoel blijft maximaal behouden.

Eén van de beeldenrekken vormt een afscheiding voor de onvermijdelijke technische ruimte. Bouwtechnisch gezien is het niet kostenefficiënt om de zolderruimte mee te isoleren zonder verlies aan beeldkwaliteit. De zolder vormt dus een aparte unieke ruimte die steeds onder begeleiding kan bezocht worden en zo een exclusieve ervaring kan toevoegen aan een sowieso al rijk bezoek aan het Leuvense stadhuis.

- ① Zolder met indrukwekkende kapspanten: ongeïsoleerde zolder, ingrijpen in de vloer i.f.v. isolatie (box in box-principe innovatieve tentoonstellingsruimte)
- ② Voormalige liftkoker in hoektoren wordt technische schacht: technieken kunnen verdeeld worden zonder slijp- en kapwerken in de verzorgde pierre taillé

foto Tim Van de Velde

Raaf architecten, inspiratiebron beeldenwand die de technische ruimte afzonderd van de beeldenzolder

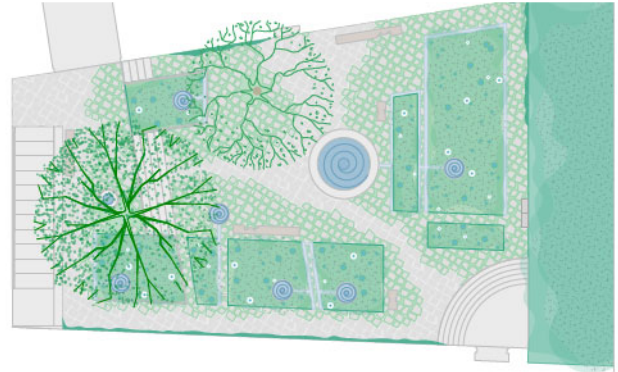
Vrijthof. Een unieke leegte

Het Vrijthof vormt een unieke groene rustplek in het drukke stadscentrum. We willen deze kwaliteit behouden, maar willen ook dat ander gebruik mogelijk maken. Het Vrijthof zal voor meer bezoekers een betekenisvolle plek vormen: het wordt immers, naast een aangename groene plek voor jong- en oud, ook de personeelstoegang en buitenruimte voor de politie, een feërieke plek waar kleine evenementen kunnen plaatsvinden.

CONCEPT INRICHTING

De bestaande toegang tot het Vrijthof blijft bewaard. Aan de noordzijde vormt een ruime trap de personeelstoegang voor de politie. In de hoek tegenovergesteld aan de ingang wordt een nieuwe doorsteek gemaakt vanuit het stadhuis.

Verhardingen met platte kasseitjes (afwisselend met groene voegen en grijze voegen) zorgen voor een bijzonder beeld en een vlakke ondergrond. Een lange helling tegen de westgevel maakt het vrijthof een toegankelijke plek voor iedereen.

concept inrichting Vrijthof

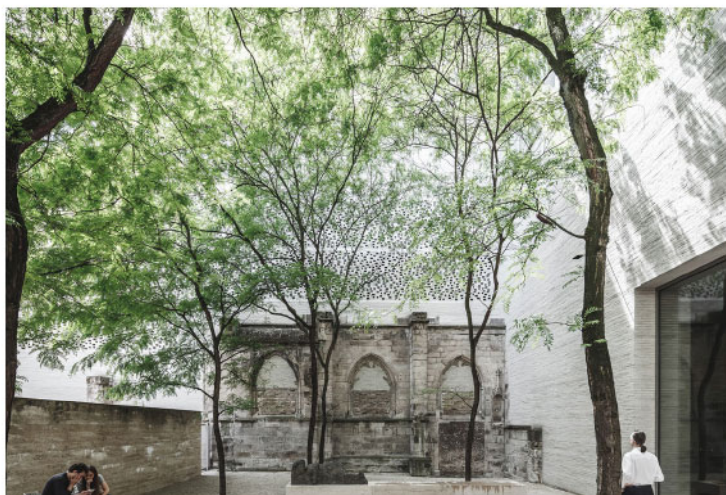
Door een combinatie van nieuwe bomen, waterdoorlatende groene verhardingen en plantenperken behoudt de plek zijn groene karakter, maar wordt er ook ruimte gemaakt voor een aantal grotere rustplekken.

Het element water krijgt een prominente rol toebedeeld: vlakbij de inkompoort wordt een publieke drankfontein geplaatst. Op de centrale positie van de bestaande waterput plaatsen we een concentrisch trechtervormig waterreservoir.

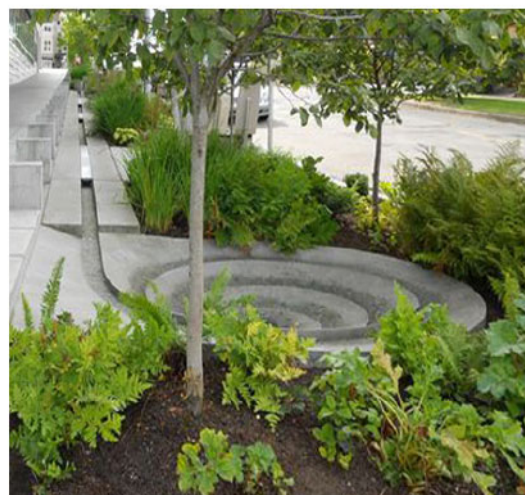
Een compositie van gootjes en waterbasins in de andere plantenbakken vervult een dubbele functie: Enerzijds wordt overtollig regenwater vastgehouden en ingezet om in drogere periodes de plantenbakken te wateren, anderzijds wordt het stromen van het water zichtbaar, tastbaar en hoorbaar.

doorsnede doorheen Vrijthof met zicht op de Dekenij en de Conserverij, onder het Vrijthof een BEO-veld

Peter Zumthor, Kolumba
samenhang nieuw-oud, kunstintegratie en groen

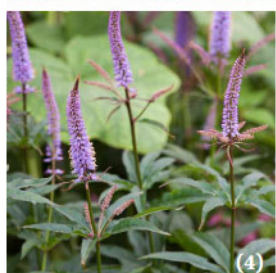
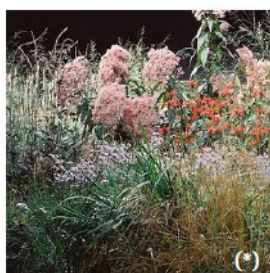

Spiraalvormige waterpartij als waterafleider
voor de plantenperken

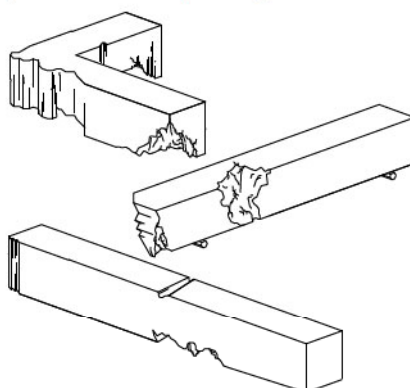
Groenaanleg

De prachtig bloeiende trompetboom (*Catalpa bignonioides* (1)) neemt een centrale plaats in op het vrijthof. Voor de plantvakken worden weelderige beplantingen (*) voorgesteld. Onder andere de bijzondere bekervaren (*Matteuccia struthiopteris* (2)), de ranke *Verbena bonariensis* (3), de fijne aren van *Veronicastrum virginicum* (4) vormen een groene zoom rond de open plek.

Voor het boekhandelplein wordt een gelijkaardig concept voorzien. Weelderige beplanting en een aantal meerstammigen zoals de fantastische *Amelanchier ovalis* (Europees krentenboompje) Opnieuw worden door kasseien met een afwisseling van groene en grijze voegen alle gebruik gevrijwaard en wordt toch een groener beeld opgeleverd(**).

Marrakech,
ingewerkt waterirrigatiesysteem in
functie van de beplanting

Kunstintegratie

Het Vrijthof zien we als een ruimte voor een subtiele artistieke interventie: In het vrijthof worden enkele sculpturale (zit)elementen toegevoegd die een extra laag bieden aan de toevallige passant en de regelmatige bezoeker. De rechthoekige volumes bieden zich aan als zitbank, als rustpunt, maar behouden tegelijk een grote mate van abstractie. Ze werken, net als de waterbassins ook als sculpturen in de binnentuin.

Herbert Hamak

Hun vormgeving toont zich in meerdere lagen: bij een eerste aanblik lijken ze eenvoudig en bescheiden. Detailleringen op een kleinere schaal tonen echter een rijkere taal. Originele, gekopieerde en geïnverteerde vormen, van vb. de beelden op zolder, bieden samen een zekere tijdloosheid. De banken liggen er onvermoeibaar, alsof ze er altijd geweest zijn en altijd zullen zijn.

Het wijk commissariaat

ADMINISTRATIEVE & LOGISTIEKE ZONES EN POLITIE

Dekenij, grote delen van de Conserverij en de kelders onder het VRT gebouwen worden toebedeeld aan de politie. Doel van het ontwerponderzoek is het creëren van een flexibele werkomgeving die maximale job tevredenheid kan ondersteunen (lichte ruimtes, goede & comfortabele ondersteunende ruimtes zoals sanitair, keuken, bergingen, etc.) en voorzien wordt van een efficiënte interne circulatie en logistieke flow. Het ontwerp biedt de hoogste privacy waar nodig (vergaderzalen, individuele kantoren, concentratiewerkplekken, ...) en tracht op logische wijze de functies te clusteren: onthaal - kantoren doelgroepen - kantoren wijk - commandocentrum en de logistieke strip om veiligheidsniveau vlot te kunnen afbakenen.

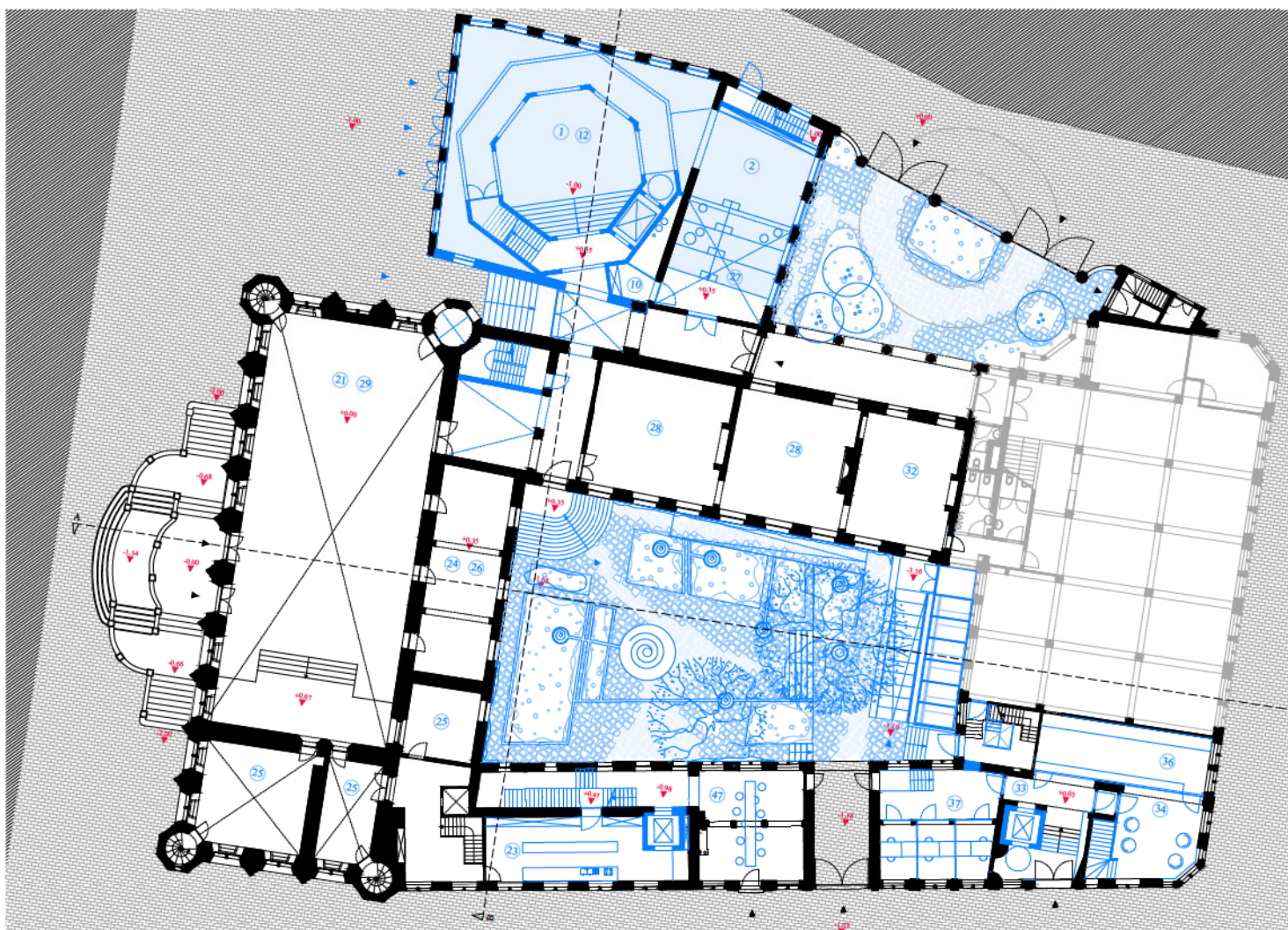
GOED GEORGANISEERDE LOGISTIEKE STRIP

Binnen de beschikbare ruimtes, stellen we voor om de logistieke strip in de kelders onder het VRT gebouw te organiseren, aangezien minder hoge daglichteisen worden gesteld aan deze functies. Een volledig autonome werking van het plitieggebouw, losgekoppeld van de VRT, is voor de kelder een belangrijke noodzaak ifv functionaliteit en veiligheid. Daarnaast wensen we de pas gerenoveerde stookplaats qua positie te handhaven. Het team stelt voor om een circulatiestrook aan de zijde van het

Vrijthof toe te voegen door het verbreden van de Engelse koer, die we ook overdekken met een glazen lichtstraat. Hierdoor kunnen we de ganse logistieke strip van de politie weg oriënteren van de VRT en volledig autonoom maken. Er zijn geen gedeelde gangen meer met de VRT.

De kelder wordt volledige gerenoveerd, en voorzien van een hoogwaardig logistieke zone. De zone is bereikbaar via de trap aan de Boekhandelstraat, waar een extra (veiligheids) sas wordt voorzien. Inspecteurs kunnen daar hun uniform aantrekken in gerenoveerde kleedkamers en nieuwe lockerroom, of na de shift een douche nemen. Vervolgens passeren ze langs de logistieke zone waar de radio-units en wapenkamer (met sas) is gelokaliseerd. Daarnaast wordt een klein poetslokaal en nieuw personeelssanitair voorzien.

De nieuwe Engelse koer, met luie trap en fietsgoot, zorgt voor lichttoetreding en realiseert ook een doorsteek naar de fraaie kelder van de Dekenij waar de mogelijkheid bestaat om de fietsen van de wijk te parkeren en op te laden. Agenten kunnen hier ofwel via het Vrijthof aan hun dienst beginnen, of verder doorlopen tot aan de nieuwe trap en lift die de Dekenij (kantoren) ontsluit, of naar de tegenoverliggende zijde gaan om de onthaaldienst uit te voeren.

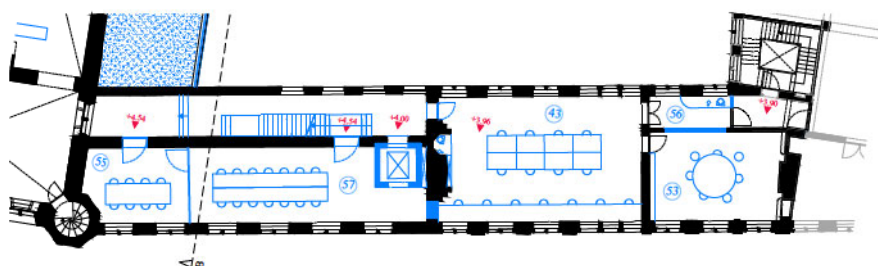
Gelijkvloers: de Conserverij en de Dekenij vormen de hoofdgebouwen voor de politie

EIGEN CIRCULATIE

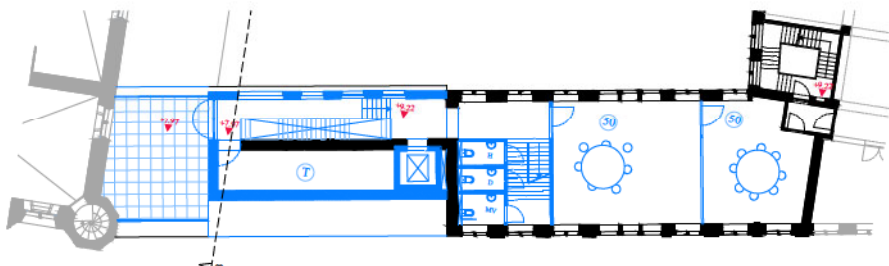
De Conserverij (aangebouwde strook zijde Vrijthof) wordt verbouwd zodat een nieuwe trapontsluiting (hoofdingang) en lift kan worden georganiseerd voor het wijkcommissariaat. Hiertoe verhogen we het dakvolume van de Conserverij. De trappen van de VRT worden enkel gebruikt als tweede vluchtweg, en in principe niet ingezet als circuit voor de dagelijkse werking (veiligheid). De ondergrondse verdieping connecteert intern, op gecontroleerde wijze, de hoofdfuncties onthaal - logistiek - kantoren; en realiseert daarmee een goed werken en logisch geheel voor afhandeling van de personeels- en bezoekersflow.

ONTHAAL

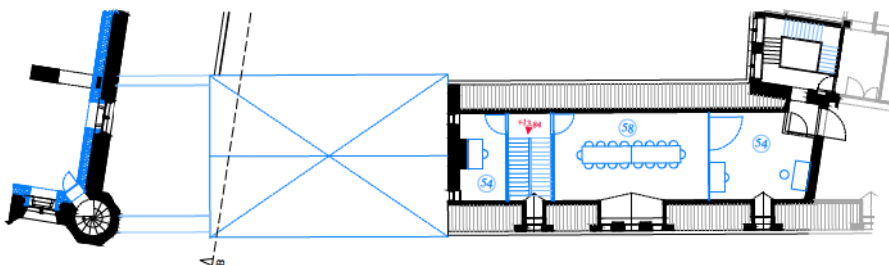
Het onthaal organiseren we binnen de voorgestelde footprint op de visueel duidelijk aanwezige hoek van de Naamsestraat en Muntstraat. In deze zone zijn beperkt tot geen patrimoniale interieurs aanwezig, waardoor we alle functionele eisen vlot kunnen integreren: de oude poorttoegang wordt evident ingezet al publiekstoegang, een veiligheidssas wordt geïncorporeerd, evenals een kleine wachtruimte met front- en backoffice voorzien van voldoende daglicht. Vanuit de balie is er

1ste verdieping, nieuw commissariaat

2 de verdieping, nieuw commissariaat

zolder, nieuw commissariaat

25

Een nieuw gezicht voor de politie, foto Naamsestraat

ook een verbinding naar de aanpalende ruimte met drie gesprekslokalen. Een lift en trap bedienen de backoffice, die in de sous-sol is georganiseerd (twee gesprekslokalen, publiek- en personeelssanitair (balie) en het verdachtenlokaal). Vanuit deze ondergrondse backoffice kan worden aangehaakt op de logistieke strip. Alle buitenschrijnwerk wordt vernieuwd en voorzien van veiligheidsglas (WK4) met anti-inkijkfolie. Het oude traliewerk wordt verwijderd

KANTOREN

De vloervelden van de Dekenij zijn bijzonder geschikt voor de organisatie van performante kantoren (hoge verdiepingen, daglicht aan beide zijdes). Het ontwerpteam stelt voor om de kantoren te positioneren volgens de patrimoniale logica van de salons. Op de begane grond bevindt zich, onder de fraai gewelfde ruimte (nu toerisme) de nieuwe kantine en koffiehoeke van het complex. In aansluiting op het Vrijthof, dat ook een verpoosplek kan worden voor de inspecteurs voor of na hun dienst. Op de eerste verdieping van de Dekenij wordt de wijk georganiseerd: officierenlokaal, redactiezaal, een kleine kitchenette. In aansluiting hierop voorzien we in de Conserverij de briefingroom en vergaderzaal. Op de tweede verdieping brengen we doelgroepen onder. Ook een bijkomend sanitair voor het personeel.

COMMANDOCENTRUM

Verder voorzien we een duplextrap naar het commandocentrum op de zolder onder de eiken kapspanten. Er is daar ook mogelijkheid voor integratie van extra cockpits of stille wekplekken. De vernieuwde zolder van de Conserverij wordt een technisch lokaal horende bij het politieggebouw, dat aantakt op de technische schacht langs de nieuwe liftschaft.

VERHOORRUIMTES: DISCRETIE EN SPRAAKVERSTAANBAARHEID

In de verhoorlokalen zijn uiterst discrete omstandigheden gewenst. Dit uit zich in hoge contactgeluidisolatie eisen ($L_{nt,w} \leq 54$ dB), een hoge luchtgeluidisolatie ($DA \Rightarrow 48$ dB, ter vergelijking niet verstaanbaar bij normale spraakniveau) en een lage absorptie coëfficiënt (0.6 s). Om aan deze eisen te voldoen worden robuuste akoestische wanden voorzien ($R_w \Rightarrow 60$ dB), performante zwevende chapes met akoestische voegen ter hoogte van de wanden en de deuren. Aangezien er veelal een harde vloerbekleding is gewenst worden de absorberende afwerkingen geplaatst ter hoogte van het plafond en in de wanden. De voorzieningen worden vandaalbestendig gemonteerd en boven manshoogte. De nodige overspraakdempers worden voorzien ter hoogte van doorboringen van de wanden. Akoestische deuren worden gebruikt met een geluidverzwakking ($R_w \Rightarrow 41$ dB)

AKOESTIEK

functie	lokaal	aanbevolen nagalmtijd T_{nom} (sec)	opmerkingen
onthaal	toerisme/politie	0,8	
Antichambre	bar / zitplek	nvt	max. 72dBA bij max. bezetting
	ontvangsthal	0,8	max. 72dBA bij max. bezetting
Erfgoedwerking	onthaal	nvt	max. 72dBA bij max. bezetting
	tentoonstellingszalen	1,2	museaal
	publieke werkruimtes	0,8	
	auditorium	1,2	debatten + versterking
	recepties	nvt	max. 72dBA bij max. bezetting
Gemeenteraad	Gotische zaal	1,2	debatten + versterking
Ontvangsten	recepties	nvt	max. 72dBA bij max. bezetting
Huwelijk/jubilea	wachtruimtes	nvt	max. 72dBA bij max. bezetting
	plechtige zaal	1	zonder geluidsversterking
Backoffice	toerisme + erfgoed	0,7	comfort volgens norm NBN S01-400-02
Politie	verhoorruimtes	0,6	DA van 48 dB (niet verstaanbaar bij normaal spraakniveau)
	kantoren	0,5-0,7 (ifv type)	comfort volgens norm NBN S01-400-02
	verdachtenlokalen	0,6	$D_{nT,w}$ van 35 dB tov omliggende ruimtes
Materiaalkeuze	akoestische pleisters, absorberende verlichtingsarmaturen, micro-perforated wood secundair: gordijnen voor historische salons		